КЊИГА „СЕНТИМЕНТАЛНИ КЛАСИК МОМО КАПОР” ПРЕДСТАВЉЕНА У БЕОГРАДУ

Зато смо волели тог Момчила

Чудна је сорта био наш Момчило. Метак луталица београдског духа, испаљен из бркате Херцеговине ка висинама и даљинама које сагледати не можемо. Досадност је сматрао грехом, обликом насиља. Духовит и заигран, сав од анегдота, увек се смејао, никада се није подсмевао. Своју велику читаност у Србији објашњавао је масовним падом укуса. Знао је како се патуљци своде на своју природну величину. А иза свега тога стајало је огромно знање, искуство и лакоћа мајстора

Беседио: Бранислав Матић

Пред нама је трећа књига изабраних интервјуа Моме Капора коју заједнички објављују Српска књижевна задруга и пишчева Задужбина, постхумно, а приређују Љиљана Капор и Драган Лакићевић. По добро осмишљеној уредничкој и приређивачкој драматургији, после *сентименталног пртљага* и *сентименталног рата и мира*, стиже нам, ево, *Сентимент ални класик Момо Капор*
. Овом књигом обухваћени су интервјуи објављени у првој деценији XXI века, од 2001. до 2010. Има их четрдесет пет, а радило их је тридесет троје новинара (што ће рећи да је

неколико новинара у овој књизи заступљено са два и више интервјуа). У овом периоду Момо Капор дао је још тридесет интервјуа, али они нису могли бити уврштени у овај избор. Кад се све пресабере, значи да је у овом раздобљу свог живота, кад је већ био увелико награђиван и с разлогом сматран живим класиком српске књижевности, Момо Капор у просеку давао један велики новински интервју на сваких месец и по дана.

Књиге ове врсте нису само коричење личне архиве писца, важна грађа за разумевање његовог света и његове уметности. Оне нам доносе, и чувају за нас, драгоцен материјал за једно нарочито дубинско осветљавање епохе. Једном ће бити од великог значаја шта су у овом метежном и брбљивом времену, док је све још било вруће и непремонтирано, о томе говорили најистакнутији међу нама. Какву су расправу са епохом имали најречитији. До каквих спознаја су стизали они који су видели највише и пред којима смо имали потребу да постављамо питања.

О чему нам говори Момо Капор?

О уметности и политици, о историји и будућности, о друштвеном и личном животу. О прављењу ајвара у једном комшијском дворишту на Чубури и о световима са друге стране океана. О окретним друштвеним играма и „ситницама које живот значе". О великим и малим драмама одрастања, младости, средњих година, старости, које су код њега љупке и не боле.

Говори о свему и свачему. И у овим интервјуима он на свој начин *скита и прича*. Питања су ту само повод и изговор, само дугмад на кошуљи приче. Слушалац је ионако неопходан, да би прича имала смисла.

Онако како је говорио у првој књизи говори и у трећој. Јесте зрелији, његов тон крије неке друкчије нијансе, његове слике дуже затрепере пред очима и таложе се негде

дубље у нама.

Али то је и даље онај исти *наш Момчило*.

Духовит, ведар, заигран, афористичан, сав од анегдота. Знао је како се смехом разгоне будале и демони. Знао је како се издувавају балони политичких, идеолошких и културних мистификација, и како се патуљци своде на њихову природну величину. Заувек сам упамтио његову дефиницију: „Психоанализа је болест која се шири лечењем." Духовитостима на свој рачун одагнавао је ма какву претенциозност и патетику, ма какву целомудрену намргођеност. Увек се смејао, никада се није подсмевао.

Иза свега тога стајали су огромно знање, искуство, доброта и лакоћа мајстора.

Бити занимљив један је од императива у поетици и животној филозофији Моме Капора. Досадност је грех, облик насиља. „Не постоји ни један разлог да читам досадну књигу", говорио је.

Зато је пажњу милиона својих ТВ гледалаца и стотина хиљада својих новинских читалаца држао на исти начин, са истом посвећеношћу, као пажњу свог друштва за кафанским столом до дубоко у ноћ. Тај магнетизам, та неодољивост, види се и у овој књизи која нас је окупила. Зато сам ја данас овде дошао овако неиспаван, иако сам све разговоре у овој књизи раније већ читао. Узео сам синоћ да још једном прелистам ову књигу и скоро освануо над њом.

За крај, да ми се Момчило не наљути што сам о његовој књизи говорио овако преозбиљно и досадно, ево једне анегдоте. Дешава се у Народној библиотеци Србије

једне од оних година када је књига Моме Капора награђена као најчитанија у Србији. Награду му није доделио такозвани „жири за најчитанију књигу”, него ју је добио на основу тога што је највише позајмљивана у библиотекама широм Србије. На доделу Момо Капор није дошао с аутомеханичарским качкетом и прљавих ципела. Награду је примио васпитано и шармантно, као што је и све друго радио. После доделе, млада новинарка са ТВ екипом зауставила га је, пружила микрофон и пита:

„Господине Капор, чиме објашњавате то што је Ваша књига и ове године најчитанија у Србији?”

Момо застаје, једва видљив осмејак му је на уснама, и каже:

„Објашњавам то масовним падом укуса.”

Такав је био Момо Капор.

Зато смо га толико волели и зато његове књиге живе међу нама и у нама. **<**

(Београд, Српска књижевна задруга, 31. март 2016)

Објављено: четвртак, 31. март 2016, 12:07h